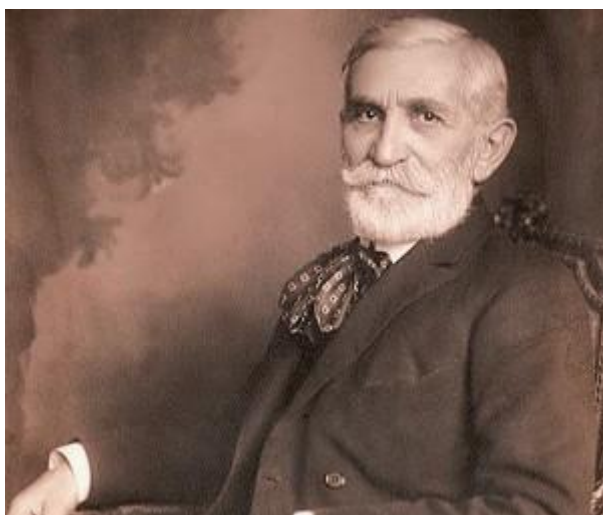

Gondolatok a Népmese napján

Véget ért a nyár. Lassan álomra hajtja fejét a természet. A Nap útja is egyre rövidebb az égen, korán sötétedik. Mit tettek régen ilyenkor az emberek? A tűz mellé húzódtak, mely meleget és fényt adott. Ilyenkor hangzottak el, vagy születtek a legszebb mesék, melyek útmutatást hitet, bátorítást adtak a tűz körül ülőknek. Azt a hatalmas és felbecsülhetetlen kincset, amit népmesének nevezünk, azért tudhatjuk ma magunkénak, mert mindig voltak tűz körül ülők, akik meséltek, akik hallgatták, és akik tovább éltették a hallott történeteket. Névtelen emberek sokasága őrizte, hordozta, hallgatta és adta tovább ezt a kincset. És voltak, akik nevét megismerhettük, és soha sem felejtjük.

Közülük talán a legismertebb: a „nagy mesemondó”, Elek apó, Benedek Elek, aki nem csak gyűjtötte a meséket, de maga is szerzője számtalannak.

Benedek Elek: 1859. szeptember 30. – 1929. augusztus 17

Lengyel Dénes egyik tanulmányában így méltatta: „Meséinek sokasága olyan tengerre emlékeztet, amelynek eddig még csak partvidékét kutatták fel.”

Példás életén, pedagógiai munkásságán, a sok-sok összegyűjtött és közreadott mesén kívül neki köszönhetjük, hogy immár tizenötödik éve – születése napján – van ünnepe a Magyar népmesének.

Ünnepeljünk együtt, olvassuk, hallgassuk és meséljük a mesét, ahogy ezt régen is tették.

Ma Elek apó meséjét olvashatjuk.

AZ ARANYEKE

Volt egyszer egy király. Ennek a királynak annyi volt az aranya, hogy szinte kifolyt a kincseskamrából, s azt sem tudta már, hogy mit kezdjen azzal a tenger sok arannyal. Gondolt erre, gondolt arra, hogy mije nincs neki, s egyszerre csak a fejére koppintott. – Megvan! Faekém is van, vasekém is van, de még nincs aranyekém!

Nosza, hívatta az udvari kovácsot, adott neki tíz darab aranyrudat, s megparancsolta, hogy csináljon belőle ekét.

Hiszen a kovács meg is csinálta az ekét, a király meg kitette a palota tornácára, hadd csudálják az emberek. No, volt is csudálója az aranyekének! Csak egy öreg parasztember hümmögött. Rászólt a király:

– Hó! Megállj! Mit hümmögtél?

– Nem hümmögtem én egyebet, felséges királyom, csak azt, hogy oktalanság aranyekét csináltatni, mikor jobb annál a vaseke.

Hej, szörnyű haragra lobbant a király!

– No, te paraszt, ezt a mondásodat megkeserülöd! Ha három nap alatt meg nem mondd, hogy mit ér ez az eke, karóba húzatom a fejedet!

Hazament az öregember nagy búval-bánattal, nem találta helyét, folyton sóhajtozott, olyan szomorú volt, mint a háromnapos esős idő.

– Ugyan bizony – kérdezte a leánya -, mi nagy bánatja esett kigyelmednek, apámuram? Mondja az öregember, s ahogy mondja, nagyot kacag a leánya.

– No, ezen ugyan kár búsulni! Menjen vissza a királyhoz, s mondja meg neki, hogy ne legyen olyan nagyra az aranyekéjével, mert többet ér annál egy jó májusi eső.

Ment az öregember egyszeribe, s mondta a királynak:

– Felséges királyom, életem-halálom kezébe ajánlom, ami a szívemen a számon, hát csak azt mondom, hogy ne legyen olyan nagyra az aranyekéjével, mert többet ér annál egy jó májusi eső.

– Mit?! Egy májusi eső?! – kacagott a király.

– Bizony többet, felséges királyom, mert jó májusi eső nélkül nincs jó termés, márpedig egy jó termés ezer aranyekénél is többet ér.

– Mondasz valamit, mert jár a szájad – szólt a király elgondolkozva. – Ej, de nem hiszem, hogy ezt te találtad volna ki.

– Azt én nem is mondom, felséges királyom. Van nekem egy leányom, az találta ki.

– Úgy? No, hát adok én neked egy marék lent, vidd haza a leányodnak, s mondd meg neki, hogy fonja meg, s szőjön belőle annyi vásznat, hogy az alatt minden katonám férjen el, mert különben karóba kerül a feje.

Hej, csak még most búsult igazán az öregember! Hogy lehessen egy marék lenből annyi vásznat szőni, hogy a királynak minden katonája elférjen alatta?! Hiszen annyi katonája van a királynak, hogy égen csillag, földön fűszál nincs annyi.

Hazamegy nagy búval-bánattal, mondja a leányának az üzenetet, az meg akkorát kacagott, hogy csak úgy csengett belé az udvar; mikor aztán jól kikacagta magát, felkapott a földről egy darabka fát, s mondta:

– Vigye ezt a darabka fát a királyhoz, s mondja neki: csináltasson belőle orsót, rokkát meg szövőszéket, akkor aztán én is megszövöm a vásznat ebből a marék lenből. Ment az öregember, vitte a darabka fát, mondta a királynak az üzenetet, az meg csak csóválta a fejét, hümmögött.

– Ejnye, ejnye, okos leány a te leányod, eredj, hozd ide, hadd látom!

Egy perc, kettő belé sem telt, már ott állott a leány a király színe előtt.

– No, te leány – mondta a király -, látom, hogy nemcsak okos, de szemrevaló is vagy: te az enyém, én a tied, ásó, kapa s a nagyharang válasszon el minket.
Egyszeribe nagy lakodalmat laktak, s még ma is élnek, ha meg nem haltak.

